

Mødet den 10. Juni 1915.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Harald Jensen, N. Joh. Laursen, Møller og Magnus Nielsen.

1. (J. Nr. 77—1915). Fra Politimesteren forelaa følgende Indstilling til **Besættelse af en ledig Politibetjentplads:**

1. Bogholder H. P. Ballisager, Aarhus.
2. Arbejdsmand M. M. J. Hinge, Aarhus.
3. Vikarierende Politiasistent C. E. Jensen, Korinth.
4. Murersvend S. E. Jensen, Randers.
5. Reservebrandmand S. A. Jensen, Aarhus.
6. Hjemsendt Korporal Magnus Laursen, Bjergager.
7. Kusk J. A. Sørensen, Aarhus.
8. Ekspedient N. S. Nielsen, Aarhus.

Udsattes.

2. (J. Nr. 100—1915). Andragende fra Carl Lauritz Haugsted om **Autorisation som elektrisk Installatør.**

Fra Belysningsudvalget forelaa Indstilling om at bevilge Andragendet.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 129—1915). Indstilling fra Budgetudvalget angaaende indkomne **Ansøgninger fra indkaldte Soldater om Eftergivelse af Skat.**

Formanden meddelte, at der var indkommet 98 Andragender, og at Budgetudvalget havde

tiltraadt den fra Skattekontoret foreliggende Indstilling, hvorefter Eftergivelse bevilges de 91 Andragere, men nægtes 2 Andragere, som er indkaldte til tysk Krigstjeneste, og 5 Andragere, som synes at være saa velstillede, at der ikke er Grund til Eftergivelse. For de 2 Andrageres Vedkommende, som var indkaldte til tysk Militærtjeneste, havde man næppe formel Ret til at eftergive Skatten, men da de sikkert var fuldt saa ilde stillede som de andre, kunde man vel nok paa anden Maade lempe sig overfor dem. Iøvrigt havde man indført det Princip, at Indkaldelse indtil 3 Maaneder medførte Eftergivelse af Kommuneskat for 1 Kvartal, indtil 6 Maaneder for 2 Kvartaler plus $\frac{1}{2}$ Aars Statsskat, indtil 9 Maaneder for 3 Kvartaler plus $\frac{1}{2}$ Aars Statsskat og for Indkaldelse siden August sidste Aar for 4 Kvartaler og 1 Aars Statsskat.

M i k a e l J o h a n s e n troede ikke, man kunde eftergive Skatten for dem, der var indkaldte til tysk Soldatertjeneste, saa han forstod ikke, hvad Formanden mente med, at man med Hensyn til dem kunde lempe sig.

F o r m a n d e n bemærkede, at Byraadet dog næppe vilde gaa haardt frem mod de to indkaldte tyske Soldaters Familie.

S i m o n s e n havde ikke været til Stede i Budgetudvalget, da Sagen blev behandlet. Han vilde derfor nu foreslaa, at man ogsaa eftergav de to tyske Soldater deres Kommuneskat, hvad man absolut var berettiget til. For den enes Vedkommende vidste Taleren, at Hustruen aldeles ikke kunde betale.

J a k o b J e n s e n henstillede at udsætte Sagen for de 2 tyske Soldaters Vedkommende og lade Budgetudvalget nærmere overveje, om man ikke ogsaa kunde eftergive disse Andrageres Skat.

Indstillingen vedtoges undtagen for saa vidt angaar L. Nr. 85 og 88, for hvis Vedkommende Sagen udsattes.

4. (J. Nr. 18¹—1915). Andragende fra Enke K. Madsen om **Fritagelse for Hundeafgift.**

Bevilgedes.

5. (J. Nr. 15³—1915). Andragende fra Lærer Hans Chr. Buch om dansk **Indfødsret.**

Anbefaledes.

6. (J. Nr. 15⁵—1915). Andragende fra Forretningsrejsende Claus Nissen Lund om dansk **Indfødsret.**

Anbefaledes.

7. (J. Nr. 128—1915). Fra Aarhus Stiftamt forelaa følgende Skrivelse af 4. Juni 1915 om, at der vil kunne sælges **amerikansk Rug af Statens Beholdning** til Møllere og Bagere i Jylland:

»Ifølge Meddelelse fra Indenrigsministeriet vil Staten med Dampskibet »Narvik«, som kan yentes til København omkring Midten af Juni d. A., modtage et større Parti nordamerikansk Rug, saaledes at man herefter — under Forudsætning af Skibets lykkelige Ankomst — bliver i Stand til direkte fra Skibet at levere Møllere og Bagere i Jylland nordamerikansk Rug til Blanding med dansk Rug ved Brødfremstilling for en konstant Pris af 23 Kr. 50 Øre pr. 100 kg. Saa fremt vedkommende Kommune vil paatage sig at indestaa for Statens Tab med et Beløb af indtil 2 Kr. pr. 100 kg, kan Rugen leveres for 21 Kr. 50 Øre pr. 100 kg; Tabet fordeles i saa Fald mellem de deltagende Kommuner efter Folketal. En saadan Ordning er gennemført i København, Frederiksberg og forskellige større sjællandske Kommuner.

Begæringen om Levering af Rug fra for nævnte Skibsladning maa uden Ophold indsen-

des direkte til Indenrigsministeriets Kornkontor (Adr. Slotholmsgade 4, København K.), som efter nærmere Aftale drager Omsorg for Kornets Forsendelse for Modtagerens Regning.

For de Kommuners Vedkommende, som ønsker at garantere for Efterbetalingen af indtil 2 Kr. pr. 100 kg for derigennem at bidrage til en lavere Brødspris i Kommunen, bedes Indberetning herom indsendt til Ministeriet gennem Amtet.

Formanden forelagde Skrivelsen, idet han meddelte, at han havde anmodet de Herrer Mikael Johansen og Jakob Jensen, som jo begge var Medlem af den kommunale Prisreguleringskommission, om at se paa Sagen, og Hr. Jakob Jensen havde nu indleveret 3 Skrivelser fra Firmaer, som ønskede at købe Rug i Henhold til Amtets Meddelelse. Det ene Firma var Chr. Kragh, som ønskede 100 Sække, det andet Arbejdernes Produktionsforening, som ønskede 100 Tons, og det tredie Bagernes Rugbrødsfabrik, der ønskede 1000 Sække. Taleren spurgte, om der kunde ventes flere Andragender.

Jakob Jensen udtalte, at der ikke var egentlig Rugmangel her i Byen, og at de Forretninger, som forsynede de herværende Bagerier, havde Rug nok til den 1. August. Da ny Rug imidlertid ikke kunde ventes før i Slutningen af August, greb de af Formanden nævnte 3 Forretninger Lejligheden til at sikre sig Korn, saaledes at de kunde være forsynede til en 10—12 Dage ind i September. De 3 Forretninger var de eneste, som producerede Rugbrød her i Byen, saa der kunde ikke ventes flere Begæringer. Der kunde ikke være Tale om, at Befolkningen kunde vente billigere Brød, selv om de 3 Forretninger fik det

Korn, de ansøgte om. De 2 store Forretninger havde sat Penge til paa Rugbrød, lige siden Kri-gen begyndte. Den højeste Brødpris var 21 Øre pr. kg, medens der til Tider var blevet betalt 27--27½ Øre pr. kg Rug, saa det var klart, at der var sat Penge til. Selv om man nu kunde faa den amerikanske Rug til 21½ Kr., vilde Rugbrødet ikke kunne leveres billigere, end det allerede blev. Da Taleren havde underskrevet det ene Andragende, vilde han ikke tage Del i Afstemningen.

M i k a e l J o h a n s e n bemærkede, at Prisreguleringskommissionen ikke havde modtaget noget Eksempplar af Skrivelsen, og at der ikke vilde komme flere Begæringer. Det var ret vanskeligt at forstaa, hvori den i Skrivelsen omtalte Garanti skulde bestaa, men gik Byraadet med til den, kunde Udgiften efter de indkomne Begæringer blive 4200 Kr. Naar der ikke kunde opnaas billigere Brød, kunde Taleren ikke indse, hvorfor Byraadet skulde paatage sig Garantien. Det var vist rigtigt nok, at Brødfabrikkerne havde arbejdet med Tab, men naar de ikke vilde sætte Rugbrødsprisen ned, blev Kommunens Garanti kun en Foræring til dem. Dog kunde Taleren godt gaa med til, at Kommunen paatog sig Garantien, hvis de 2 store Brødfabriker vilde genforsikre Kommunen, hvad de vist godt kunde gøre uden Tab. Under alle Omstændigheder maatte Sagen nøje overvejes, inden man paatog sig Garantien

J a k o b J e n s e n fremhævede, at Byraadet ved at overtage Garantien vilde opnaa at binde de 2 Forretninger til ikke at gaa over Maksimalprisen for Rugbrød, som blev udfundet ved at regne 6 ₤ Mel à 21½ Øre pr. kg og dertil lægge Malerløn og Arbejdsudgifter samt Profit til Brød-

forhandlerne. Efter denne Beregning vilde der ikke blive meget til Bagerne.

M i k a e l J o h a n s e n troede ikke, Bagerne kunde gaa over Maksimalpris.

J a k o b J e n s e n mente, at dette nok kunde lade sig gøre ved at lægge Indkøbsprisen for Rug til Grund for Beregningen.

S i m o n s e n henviste til, at København og Frederiksberg og flere andre Kommuner forlængst havde paataget sig lignende Garanti, uden at det, efter hvad der var oplyst, hidtil havde kostet dem noget. Der var derfor Mulighed for, at Aarhus heller ikke vilde faa nogen Udgift ved at garantere, saa det vilde vist være uheldigt at afvise Statens Tilbud. Desuden kunde det nok anses for givet, at Regeringen kunde levere Rugen for 21½ Kr., saaledes at Kommunerne intet vilde komme til at skyde til. Kunde man forhindre, at Rugbrødsprisen blev forhøjet, vilde man have opnaaet en Del, for man kunde vel ikke vente, at Brødfabrikerne vedblivende vilde yde Tilskud til Befolkningens Forsyning med Brød. Skulde endelig noget af Garantien blive opkrævet, vilde det vel heller ikke være uforsvarligt, at Kommunen tilskød noget, naar Forretningerne bevisligt intet Udbytte gav, men tværtimod havde haft betydeligt Tab. Taleren vilde derfor være tilbøjelig til at anbefale, at man paatog sig Garantien, mod at Forretningerne forpligtede sig til ikke at forhøje Rugbrødsprisen.

M i k a e l J o h a n s e n kunde ikke se rettere, end at man vilde give Forretningerne et Tilskud, dersom de ikke satte Prisen ned, hvad de jo ikke vilde. Det var rigtigt, at København og Frederiksberg havde paataget sig lignende Garanti, men man vidste intet om, hvorledes Garantien havde

virket. Dersom Byraadet var stemt for at overtage Garantien, maatte Taleren forlange Sagen overvejet i Budgetudvalget, som ogsaa maatte undersøge, hvorledes Virkningen havde været i København og Frederiksberg.

J a k o b J e n s e n oplyste, at København straks benyttede sig af Statens Tilbud. Forholdet i København var dog langt fordelagtigere end her, idet Brødprisen der vel tilsyneladende var 93 Øre pr. 4 kg Brød, men i Virkeligheden blev 96 Øre, idet der næsten kun blev solgt smaa Brød. I Aarhus havde Prisen derimod ikke været over 84 Øre. Uanset dette Forhold havde Københavns Kommune fundet det nødvendigt at overtage Garantien. Dersom Byraadet paatog sig Garantien, vilde det ikke blive en Foræring til Brødfabrikkerne, men et Baand paa dem, idet de saa ikke maatte tage over Maksimalpris. Derimod kunde de godt komme op paa en helt anden Pris, hvis de lagde deres Indkøbspriser til Grund. Byraadet vilde altsaa ved at overtage Garantien sikre Befolkningen Brød til Maksimalpris.

L e h m a n n hævdede bestemt, at der ikke vilde blive Tale om nogen Foræring til Brødfabrikkerne, hvis Byraadet overtog Garantien, idet Fabrikkerne ikke kunde levere Brødet billigere, end de gjorde. Den Forretning, i hvis Bestyrelse Taleren sad, havde givet saa stort Underskud paa Rugbrødstilvirkning, at Taleren næsten frygtede for at komme frem med det paa den tilstundende Generalforsamling. Dersom Byraadet ikke overtog Garantien, vilde en Prisstigning næppe kunne undgaas.

M i k a e l J o h a n s e n tvivlede ikke om, at Brødfabrikkerne satte Penge til, men troede ikke, man havde Sikkerhed for, at de ikke satte Prisen

op, selv om Byraadet overtog Garantien. Man kunde lade Sagen gaa til Budgetudvalget med Anmodning om at fremme den hurtigt og om at undersøge, hvori Garantien egentlig bestod. Taleren havde intet imod, at Byraadet garanterede for 4200 Kr., hvis man derved kunde undgaa en Prisforhøjelse, men han vilde ikke være med til at forære Beløbet til Brødfabrikkerne.

Formanden var noget betænkelig ved at udsætte Sagen i 8 Dage.

Mikael Johansen troede ikke, der kunde gaa noget i Stykker ved en Udsættelse.

Simonsen fandt det meget betænkelig at udsætte Sagen. Dersom man ikke straks vilde afgøre Sagen, maatte der i hvert Fald gives Budgetudvalget Bemyndigelse til at bestille en Del af Rugen. Der var jo Mulighed for, at Regeringen vilde lade Skibet gaa til en jydsk Havn.

Christensen foreslog at overlade til Budgetudvalget at træffe Afgørelsen.

Formanden vilde foretrække den af Hr. Christensen foreslaaede Form fremfor en Udsættelse.

Simonsen syntes, at Kommunen havde Pligt til at skaffe Korn saa billigt som muligt. Garantien vilde sikkert vise sig kun at være af formel Natur.

Niels Jensen bemærkede, at hvis noget af Skibets Ladning skulde til Jylland, maatte der være Meddelelse derom i København inden Skibets Ankomstdag, den 15. Juni, ellers kunde der ikke træffes Bestemmelse om Omladningsskibets Størrelse, og der vilde saa løbe ekstra Omkostninger paa. Taleren anbefalede af lade Budgetudvalget træffe Afgørelsen.

M i k a e l J o h a n s e n udtalte, at der ingen Omladningsdamper skulde benyttes, og at Brødfabrikkerne burde genforsikre Kommunen.

J a k o b J e n s e n anmodede Budgetudvalget om at spørge Regeringen, om der kunde ventes Korndamper senere.

Sagen henvistes til Budgetudvalgets Behandling og eventuelt til Udvalgets Afgørelse.

8. Det vedtoges til »Den midlertidige kommunale Laanekasse af 1914« at indgive **Ansøgning om et Laan paa 3 Million Kroner** paa de i Ministeriets Cirkulære af 11. Maj 1915 angivne Vilkaar.

